

სს „ბანკი ქართუ“ და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

*2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	5
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	8

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	9
2. მომზადების საფუძველი.....	9
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.....	10
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	25
5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები.....	26
6. მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ.....	26
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები.....	27
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	34
9. ძირითადი საშუალებები.....	36
10. აქტივის გამოყენების უფლება.....	37
11. არამატერიალური აქტივები.....	37
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები.....	38
13. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე.....	39
14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე.....	39
15. სუბორდინირებული ვალი.....	40
16. გადასახადით დაბეგვრა.....	41
17. საკუთარი კაპიტალი.....	43
18. პირობითი ვალდებულებები.....	43
19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები.....	46
20. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან.....	47
21. სხვა შემოსავალი, წმინდა.....	47
22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი.....	48
23. რისკის მართვა.....	49
24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	63
25. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	66
26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	67
27. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	69
28. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	70

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ბანკი ქართუს“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ბანკი ქართუს“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა საკითხები

ჯგუფის 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შემოწმდა სხვა აუდიტორის მიერ, რომელმაც აღნიშნულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 13 მაისს გამოთქვა არამოდიფიცირებული მოსაზრება.

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

ჯგუფის 2019 წლის კონსოლიდირებულ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს მმართველობით ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე

**Building a better
working world**

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენ მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავეგემოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

**Building a better
working world**

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნესოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რომ გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2020 წლის 16 ივნისი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნა</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	147,598	124,535
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	6	168,905	150,535
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	879,329	821,895
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	42,526	19,352
ძირითადი საშუალებები	9	13,020	12,583
აქტივის გამოყენების უფლება	10	5,436	-
არამატერიალური აქტივები	11	4,395	5,222
მოგების გადასახადის აქტივები		2,311	7,225
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	16	333	-
სხვა აქტივები	12	73,034	72,147
სულ აქტივები		1,336,887	1,213,494
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	13	13	15,106
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	14	778,274	641,862
ანარიცხები	18	3,188	3,797
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		1,650	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	7,787	8,637
საიჯარო ვალდებულებები	10	5,680	-
სხვა ვალდებულებები	12	10,364	7,380
სუბორდინირებული ვალი	15	206,500	190,595
სულ ვალდებულებები		1,013,456	867,377
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	17	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	12,667	12,667
გაუნაწილებელი მოგება		195,670	218,946
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		322,767	346,043
არასაკონტროლო წილის მფლობელები		664	74
სულ საკუთარი კაპიტალი		323,431	346,117
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		1,336,887	1,213,494

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2020 წლის 16 ივნისს:

ნატო ხაინდრავა

გენერალური დირექტორი

გივი ლეზანიძე

ფინანსური დირექტორი

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		86,504	83,696
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		2,543	1,818
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ		5,518	6,172
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		53	–
		94,618	91,686
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე		(372)	(1,275)
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე		(18,069)	(18,254)
სუბორდინირებული ვალი		(11,956)	(11,162)
საიჯარო ვალდებულებები		(602)	–
		(30,999)	(30,691)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		63,619	60,995
საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივებზე გაუფასურების დანაკარგების რეზერვის ხარჯი	19	(15,275)	(3,026)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის გაწევის შემდეგ		48,344	57,969
საკომისიო შემოსავალი	20	6,930	6,803
საკომისიო ხარჯი	20	(6,652)	(6,362)
წმინდა მოგება/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:		8,412	(3,959)
- გარიგებები		5,584	6,360
- საკურსო სხვაობები		2,828	(10,319)
სხვა შემოსავალი, წმინდა	21	4,775	8,085
არასაპროცენტო შემოსავალი		13,465	4,567
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	22	(14,432)	(11,940)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22	(13,432)	(13,655)
ცვეთა და ამორტიზაცია	9, 10, 11	(4,081)	(2,640)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	19	(3,711)	(1,783)
არასაპროცენტო ხარჯები		(35,656)	(30,018)
მოგება მოგების გადასახადამდე		26,153	32,518
მოგების გადასახადი	16	(3,839)	(6,314)
წმინდა მოგება პერიოდის განმავლობაში		22,314	26,204
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		22,314	26,204
მიკუთვნებადი შემდეგ პირებზე:			
- ბანკის აქციონერები		21,724	26,200
- არასაკონტროლო წილის მფლობელები		590	4
		22,314	26,204

თანდართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები 9-71 გვერდებზე წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერებისთვის მიკუთვნებადი				არასაკონ- ტროლო წილის მფლობელები	ჯამი კაპიტალი
	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გაუნაწი- ლებელი მოგება	ჯამი		
1 იანვარი, 2018 წ.	114,430	13,795	213,496	341,721	(15)	341,706
ფასს 9-ზე გადასვლა	-	-	(2,515)	(2,515)	-	(2,515)
წმინდა მოგება	-	-	26,200	26,200	4	26,204
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-	-
წლის სრული შემოსავალი	-	-	26,200	26,200	4	26,204
არასაკონტროლო წილის შემცირება სს „სადაზღვევო კომპანია ქართუში“ დამატებითი წილის შესყიდვის შედეგად გამოცხადებული და გაცემული დივიდენდები (მე-17 შენიშვნა)	-	-	(85)	(85)	85	-
გადატანილი გაუნაწილებელ მოგებაში	-	(1,572)	1,572	-	-	-
დამატებით შეტანილი კაპიტალი (მე-15 შენიშვნა)	-	522	-	522	-	522
მოგების გადასახადი დამატებით შეტანილ კაპიტალზე (მე-15 შენიშვნა)	-	(78)	278	200	-	200
31 დეკემბერი, 2018 წ.	114,430	12,667	218,946	346,043	74	346,117
წმინდა მოგება	-	-	21,724	21,724	590	22,314
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-	-
წლის სრული შემოსავალი	-	-	21,724	21,724	590	22,314
გამოცხადებული და გაცემული დივიდენდები (მე-17 შენიშვნა)	-	-	(45,000)	(45,000)	-	(45,000)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	114,430	12,667	195,670	322,767	664	323,431

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნა</i>	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან:			
მოგება გადასახადებამდე		26,153	32,518
არაფულადი მუხლების კორექტირებები:			
საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივებზე გაუფასურების დანაკარგის რეზერვის შექმნა		15,275	3,026
არასაპროცენტო აქტივებზე გაუფასურების დანაკარგის ანარიცხების შექმნა		823	(47)
ანარიცხები სხვა ოპერაციების მიხედვით		2,888	1,830
მოდულიზაციის შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი		891	(848)
ძირითადი საშუალებების გასხვისებიდან მიღებული მოგება		(62)	(5,700)
დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი		(542)	-
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯი		4,081	2,640
დარიცხული პროცენტის ცვლილება, წმინდა		(2,067)	(15,364)
სავალუტო ოპერაციებიდან მიღებული (მოგება)/ზარალი		(2,828)	10,319
შემომავალი ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან, საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		44,612	28,374
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ		(4,576)	(4,397)
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(26,229)	19,108
სხვა აქტივები		(145)	(6,621)
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე		(15,518)	(4,346)
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე		102,705	(78,488)
სხვა ვალდებულებები		38	(723)
საოპერაციო საქმიანობიდან დასაბეგრი ფულადი ნაკადების შემოდინება/(გადინება)		100,887	(47,093)
მოგების გადახდილი გადასახადი		(1,419)	(9,060)
საოპერაციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინება/(გადინება)		99,468	(56,153)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შექმნა		(2,450)	(75)
არამატერიალური აქტივების შექმნა		(323)	(144)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		560	-
შემოსავალი დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან		3,056	15,142
შემოსავალი ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან		33,460	27,692
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შექმნა		(55,817)	(19,023)
საინვესტიციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების (გადინება)/შემოდინება		(21,514)	23,592
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
დივიდენდების გადახდა		(45,000)	(20,000)
წილის შესყიდვა		-	(85)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხიდან		-	4,303
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა		-	(29,987)
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		-	(24,953)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(1,173)	-
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების გადინება		(46,173)	(70,722)
სავალუტო კურსის მერყეობის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(8,718)	3,174
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა / (შემცირება)		23,063	(100,109)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საწყისი	5	124,535	224,644
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საბოლოო	5	147,598	124,535

თანდართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები 9-71 გვერდებზე წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სააქციო საზოგადოება „ბანკი ქართუ“ (შემდგომში - „ბანკი“) საქართველოში 1996 წელს დაფუძნდა. ბანკის საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი (შემდგომში „სებ“) და თავის საქმიანობას ახორციელებს #229 გენერალური ლიცენზიის საფუძველზე. ბანკის ძირითადი საქმიანობაა კომერციული ოპერაციები, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ფასიანი ქაღალდებითა და უცხოური ვალუტით ვაჭრობა და ანაბრების მოზიდვა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 39ა.

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თბილისში ფუნქციონირებდა ბანკის ხუთი სერვისცენტრი, შეკვეთილში - განყოფილება, ხოლო გორში, თელავში, ქუთაისსა და ბათუმში - თითო სერვისცენტრი.

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის (შემდგომში - „ჯგუფი“) მშობელ კომპანიას, რომელიც მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებაში კონსოლიდირებულ შემდეგ საწარმოებს:

სახელწოდება	საქმიანობის ქვეყანა	წილობრივი მონაწილეობა (%)		საქმიანობის ტიპი
		2019	2018	
შპს „ქართუ ბროკერი“	საქართველო	100.00%	100.00%	საბროკერო
სს „სადაზღვევო კომპანია ქართუ“	საქართველო	91.39%	91.39%	დაზღვევა
შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	უმოქმედო
შპს „ჯეოპლასტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	უმოქმედო

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ქართუ ჯგუფი“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“ ან „აქციონერი“) ფლობდა ბანკის აქციების 100%-ს. ჯგუფის საბოლოო მფლობელია უტა ივანიშვილი, ბიძინა ივანიშვილის ვაჟი.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მშობელი კომპანიის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. აქციონერებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია ქვემოთ წარმოდგენილ სააღრიცხვო პოლიტიკაში.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ჯგუფმა პირველად გამოიყენა სტანდარტში შესული გარკვეული ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ თითოეული ცვლილების ხასიათსა და გავლენას:

ფასს 16 „იჯარა“

ფასს 16 ჩაანაცვლებს ბასს 17-ს „იჯარა“, ფასიკ 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმე 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმე 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. სტანდარტში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ძირითადი იჯარის აღრიცხვას საერთო საბალანსო მოდელით.

მეიჯარის მიერ იჯარების აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის მიხედვით აღრიცხვისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს. შესაბამისად, ფასს 16-ს გავლენა არ მოუხდენია იმ იჯარებზე, რომლებშიც ჯგუფი მეიჯარედ გამოდის.

ჯგუფმა ფასს 16 მიიღო მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით 2019 წლის 1 იანვრის, ანუ თავდაპირველი გამოყენების თარიღით. ამ მეთოდის მიხედვით, სტანდარტი გამოიყენება თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის აღიარებული სტანდარტის პირველადი გამოყენების კუმულაციური ეფექტით. ჯგუფმა არჩია სტანდარტზე გადასვლის პრაქტიკული მიზანშეწონილობით ესარგებლა, რომელიც საშუალებას იძლევა, თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის სტანდარტი გაავრცელოს მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც მანამდე იჯარებად იყო განსაზღვრული ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის მიხედვით. ჯგუფმა ასევე არჩია აღიარებიდან გამონაკლისების გამოყენება საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლებსაც, იჯარის დაწყების თარიღისთვის, მაქსიმუმ 12-თვიანი ვადა აქვთ და არ შეიცავენ შესყიდვის უფლებას („მოკლევადიანი იჯარები“) და საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა („დაბალი ღირებულების მქონე აქტივები“).

ფასს 16-ის მიღებისას ჯგუფმა აღიარა იმ იჯარებთან დაკავშირებული საიჯარო ვალდებულებები, რომლებიც მანამდე "საოპერაციო იჯარებად" იყო კლასიფიცირებული ბასს 17-ის „იჯარა“ მიხედვით. ეს საიჯარო ვალდებულება შეფასდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომლებიც დისკონტირდა 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ბანკის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით. 2019 წლის 1 იანვარს საიჯარო ვალდებულებებზე გამოყენებული საშუალო შეწონილი ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი 9.5% იყო.

აქტივის გამოყენების უფლება შეფასდა ფასს 16-ზე გადასვლისთანავე საიჯარო ვალდებულების თანაბარი ოდენობით და დაკორექტირდა წინასწარ გადახდილი თანხებით, რომლებიც ბანკმა მაშინვე, თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე, აღიარა. შესაბამისად, 2019 წლის 1 იანვარს ჯგუფს არ უღიარებია ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი თავის გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ასეთი იყო (ნულოვანი გავლენა კაპიტალზე):

აქტივები	
აქტივის გამოყენების უფლება	6,853
სულ აქტივები	6,853
ვალდებულებები	
საიჯარო ვალდებულებები	6,853
სულ ვალდებულებები	6,853
სულ კაპიტალის კორექტირებები	-

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში შეჯერებულია ჯგუფის მიერ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცხადებული საოპერაციო იჯარა და 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ახალი სტანდარტის მიხედვით აღიარებული საიჯარო ვალდებულებები:

2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებული საიჯარო ვალდებულებები	6,853
ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დისკონტირების ეფექტი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,771
<i>დამატებული:</i>	
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	480
სხვა (დღგ-ის ხარჯი)	823
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,927

(ა) ფასს 16-ის მიღების ეფექტი

ჯგუფს საიჯარო ხელშეკრულებები გაფორმებული აქვს სხვადასხვა უძრავი და მოძრავი ქონების ობიექტებზე ფასს 16-ზე გადასვლამდე ჯგუფი თითოეული თავისი იჯარის კლასიფიკაციას (როგორც მოიჯარე) ახდენდა იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის საფინანსო ან საოპერაციო იჯარად. იჯარა კლასიფიცირდებოდა ფინანსურ იჯარად, თუ იგი ჯგუფს გადასცემდა საიჯარო აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს; სხვა შემთხვევაში იგი საოპერაციო იჯარად განისაზღვრებოდა. საოპერაციო იჯარის შემთხვევაში, საიჯარო ქონება არ კაპიტალიზირდა და საიჯარო გადასახდელები აღიარებულ იქნა საიჯარო ხარჯად მოგებაში ან ზარალში იჯარის ვადაზე წრფივი დარიცხვის მეთოდით. ყოველგვარი საიჯარო ავანსი აღიარებული იქნა სხვა აქტივებში, ხოლო დარიცხული იჯარა - სხვა ვალდებულებებში.

ფასს 16-ის მიღებისას ჯგუფმა გამოიყენა აღიარების და შეფასების ერთი მიდგომა ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ეს სტანდარტი შეიცავს მასზე გადასვლის კონკრეტულ მოთხოვნებს და პრაქტიკულ მიზანშეწონილობას, რომლებიც ჯგუფმა გამოიყენა.

იჯარები, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარებად იყო აღრიცხული

ჯგუფმა აღიარა აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება იმ იჯარებზე, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარებად იყო კლასიფიცირებული, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. აქტივის გამოყენების უფლება იჯარების უმეტესობის შემთხვევაში აღიარებულია საბალანსო ღირებულების საფუძველზე, ისე, თითქოს სტანდარტი ყოველთვის გამოიყენებოდა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გამოიყენება ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის. ზოგიერთი იჯარისთვის აქტივის გამოყენების უფლების აღიარება მოხდა საიჯარო ვალდებულებების ტოლი თანხის ოდენობით, რომელიც დაკორექტირდა მათთან დაკავშირებული ნებისმიერი მანამდე აღიარებული წინასწარ გადახდილი და დარიცხული საიჯარო გადასახდელებით. საიჯარო ვალდებულებების აღიარება მოხდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულების საფუძველზე თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

ჯგუფმა ასევე გამოიყენა ნებადართული გამარტივებული მიდგომები, რომელთა მიხედვითაც:

- ▶ გამოიყენება დისკონტის ერთი განაკვეთი გონივრულ ფარგლებში მსგავსი მახასიათებლების მქონე იჯარების პორტფელისთვის;
- ▶ დაეყრდნო თავის შეფასებებს იმის თაობაზე, არის თუ არა იჯარა დამამძიმებელი, უშუალოდ თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე;
- ▶ გამოიყენა მოკლევადიანი იჯარებისთვის დაშვებული გამონაკლისები იმ იჯარებზე, რომელთა ვადა გაფორმებიდან 12 თვემდე პერიოდში იწურება;
- ▶ არ გაითვალისწინა თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები აქტივის გამოყენების უფლების შეფასებისას ფასს-ის თავდაპირველად გამოყენების თარიღისთვის;

საიჯარო ვადის დასადგენად დაეყრდნო რეტროსპექტულ შეფასებას, თუ ხელშეკრულება შეიცავდა იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის უფლებას.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)***(ბ) ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა*

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკა ფასს 16-ის მიღების შემდეგ, რომელსაც იყენებს სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღიდან:

i. ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახადები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომელიც გამოხატავს უფლებას აქტივების გამოყენებაზე.

აქტივის გამოყენების უფლება

ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. თუ ჯგუფს არ აქვს გონივრული რწმენა იმისა, რომ იჯარის ვადის ბოლოს მოიპოვებს საიჯარო აქტივის მესაკუთრეობის უფლებას, აღიარებულ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთას არიცხავს წრფივი მეთოდით სავარაუდო სასარგებლო მომსახურებისა და იჯარის ვადებს შორის უმოკლეს ვადაზე. აქტივის გამოყენების უფლება ცვეთას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღისთვის ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადასახადები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულ მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადასახადებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით. ცვლადი საიჯარო გადასახადები, რომლებიც არ არის მიბმული ინდექსზე ან განაკვეთზე, აღიარებულია იმ პერიოდის ხარჯად, რომლის განმავლობაშიც დგება გადახდის გამომწვევი მოვლენა ან გარემოება.

საიჯარო გადასახადების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იცვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახადები ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ჯგუფი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიანი იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახადების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)**განახლების შესაძლებლობის მქონე იჯარის ხელშეკრულებების ვადის განსაზღვრა შეფასების საფუძველზე

ბანკი იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას იმ ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის გახანგრძლივების უფლება, თუ არსებობს ამ უფლების გამოყენების გონივრული რწმენა, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის შეწყვეტის უფლება, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ მისი გამოყენება არ მოხდება.

ფასიკ 23-ის ინტერპრეტაცია - „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“

ინტერპრეტაცია ეხება მოგების გადასახადების აღრიცხვას ისეთ შემთხვევებში, როდესაც საგადასახადო დაბეგვრა შეიცავს გაურკვევლობას, რაც გავლენას ახდენს ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ გამოყენებაზე. იგი არ ვრცელდება ბასს 12-ის მოქმედების არეალის მიღმა მყოფ გადასახადებზე და მოსაკრებლებზე, ამასთან იგი არ მოიცავს კონკრეტულ მოთხოვნებს გაურკვევლობის შემცველ საგადასახადო დაბეგვრასთან დაკავშირებული ჯარიმებისა თუ საურავების შესახებ. ინტერპრეტაცია, კონკრეტულად, შემდეგ საკითხებს მოიცავს:

- ▶ საწარმო ინდივიდუალურად განიხილავს თუ არა გაურკვეველი საგადასახადო დაბეგვრის წესებს;
- ▶ დაშვებები, რომლებსაც საწარმო აკეთებს საგადასახადო ორგანოების მიერ გამოყენებული საგადასახადო დაბეგვრის წესების შემოწმების შესახებ;
- ▶ როგორ განსაზღვრავს საწარმო დასაბეგრ მოგებას (საგადასახადო ზარალს), საგადასახადო ბაზებს, გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალს, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებს და საგადასახადო განაკვეთებს;
- ▶ როგორ განიხილავს საწარმო ცვლილებების შეტანას ფაქტებსა და გარემოებებში.

ჯგუფი წყვეტს, თითოეული გაურკვეველი საგადასახადო დაბეგვრის წესი ცალ-ცალკე განიხილოს, თუ ერთ ან რამდენიმე სხვა გაურკვეველი დაბეგვრის წესთან ერთად და იყენებს იმ მიდგომას, რომელიც უკეთ პროგნოზირებს გაურკვევლობის გადაჭრას.

მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობის დასადგენად ჯგუფი მეტწილად ეყრდნობა თავის განსჯას.

ვინაიდან ჯგუფი საქმიანობს რთულ გარემოში, მან შეაფასა, ჰქონდა თუ არა ინტერპრეტაციას გავლენა თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ამ ინტერპრეტაციის გამოყენებისას ბანკმა განიხილა, ჰქონდა თუ არა მას გაურკვეველი საგადასახადო მიდგომები. ამ ინტერპრეტაციას გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს 9-ში „სავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“

ფასს 9-ის მიხედვით, სავალ ინსტრუმენტი შეიძლება შეფასდეს ან ამორტიზებული ღირებულებით, ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იმ პირობით, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხის და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდას“ („SPPI კრიტერიუმი“) და რომ ინსტრუმენტი ამ კლასიფიკაციის შესაბამისი ბიზნესმოდელის ფარგლებშია ფლობილი. ფასს 9-ში შესული ცვლილებები განმარტავს, რომ ფინანსური აქტივი აკმაყოფილებს SPPI კრიტერიუმს მიუხედავად იმისა, არსებობს თუ არა ისეთი მოვლენა ან გარემოება, რომელიც იწვევს ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტას და განურჩევლად იმისა, თუ რომელი მხარე იხდის ან იღებს გონივრულ კომპენსაციას ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტისთვის. ამ ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****კონსოლიდაციის საფუძველი**

შვილობილი კომპანიები, ანუ საწარმოები, რომლებიც ჯგუფის მიერ კონტროლდება, კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს, ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტიციის ობიექტისგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტიციის ობიექტზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ აქვს გავლენა ინვესტიციის ობიექტზე (ანუ არსებული უფლებები, რომლებიც მას აძლევს საშუალებას წარმართოს ინვესტიციის ობიექტის შესაბამისი საქმიანობა);
- ▶ იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების შესაბამისად, თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავს უფლებებს, ჯგუფი ითვალისწინებს ყველა აქტუალურ ფაქტსა და გარემოებას ინვესტიციის ობიექტზე გავლენის შეფასებისას, მათ შორის:

- ▶ სახელშეკრულებო გარიგებას (გარიგებები) ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე სხვა პირებთან;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებულ უფლებებს;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებებს და პოტენციურ ხმის უფლებებს.

შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს და მათი კონსოლიდაცია წყდება იმ თარიღიდან, როდესაც წყდება კონტროლი. ჯგუფის ყველა შიდა გარიგება, ნაშთები და არარეალიზებული მოგება ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან სრულად გაიქვითება; ასევე გაიქვითება არარეალიზებული ზარალი ამ გარიგებებიდან გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც გარიგება ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

შვილობილი კომპანიის საკუთარ კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. ზარალი მიეკუთვნება არასაკონტროლო წილს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, იგი ჩამოწერს შვილობილი კომპანიის აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს, ნებისმიერი არასაკონტროლო წილის საბალანსო ღირებულებას, კუმულაციურ საკურსო სხვაობას, რომელიც კაპიტალშია აღრიცხული; აღიარებს მიღებული ანაზღაურების თანხის სამართლიან ღირებულებას, ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის და მოგებაში ან ზარალში ნებისმიერი ზედმეტობის ან დეფიციტის სამართლიან ღირებულებას და ახდენს მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ კომპონენტებში მშობელი კომპანიის წილის რეკლასიფიკაციას მოგებაში ან ზარალში

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დამუშავებას ეყრდნობა, რომლის მიხედვითაც აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომლის მიხედვითაც ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძიება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებენ საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის მნიშვნელოვანი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები***პირველადი აღიარება******აღიარების თარიღი***

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა ვალდებულების აღების ან აქტივის შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელმწიფოებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები. გამონაკლისს წარმოადგენს ის ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები*

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფი თავისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფმა შეიძლება ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ, კლიენტებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ვასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით

ჯგუფი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ:

ბიზნეს-მოდელის შეფასება

ჯგუფი თავის ბიზნეს-მოდელს ისე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახოს ფინანსური აქტივების ჯგუფების მართვა თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად.

ჯგუფის ბიზნეს-მოდელის შეფასება არ ხდება ცალკეული ინსტრუმენტისთვის, ის უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე ფასდება და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორც არის:

- ▶ როგორ ხდება ბიზნეს-მოდელისა და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივების ქცევის შეფასება და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წინაშე.
- ▶ ბიზნეს-მოდელისა და მასში შემავალი ფინანსური აქტივების განხორციელებაზე ზემოქმედი რისკების განსაზღვრა და კერძოდ, ამ რისკების მართვის საშუალებების შეფასება.
- ▶ როგორ ხდება მენეჯერების საქმიანობის კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშე მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)**

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ჯგუფი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპზე ჯგუფი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ჯგუფი ეყრდნობა შეფასებას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს რისკის მინიმუმზე მეტ მოცულობას ან იმ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მერყეობას, რომლებიც არ უკავშირდება სესხის დაფარვის ძირითად პირობებს, არ წარმოშობს ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში ფინანსური აქტივი უნდა შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

აკრედიტივები და სესხების გაცემის ვალდებულება

ჯგუფი მომხმარებლებს სთავაზობს აკრედიტივებს და სესხებს. სესხების გაცემის ვალდებულება და აკრედიტივები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ჯგუფს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით.

ვალდებულების შესრულების გარანტია

ვალდებულების შესრულების გარანტია არის კონტრაქტი, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. ვალდებულების შესრულების გარანტიით საკრედიტო რისკი არ გადაიციემა. ვალდებულების შესრულების გარანტიის კონტრაქტების მიხედვით რისკი არის იმის ალბათობა, რომ მეორე მხარე ვერ შესრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შესაბამისად, ვალდებულების შესრულების გარანტიები არ ჩაითვლება ფინანსურ ინსტრუმენტებად და, ამრიგად, არ ექცევა ფას 9-ის მოქმედების არეალში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ჯგუფი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამოწვევის შემთხვევების გარდა, რომელშიც ჯგუფი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება. 2019 წელს ჯგუფს არ მოუხდენია თავისი რომელიმე ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების რეკლასიფიკაცია.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****რესტრუქტურისებული სესხები**

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურისებულ ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი ან წამოიწყოს იძულებითი აღსრულების პროცედურები. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული მოგების ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბულალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტის შეფასებისას, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ჯგუფი ითვალისწინებს შემდეგსაც:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ იწვევს თუ არა ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირების შედეგად გამოწვეულ მოგებას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ჯგუფი ასევე განმეორებით აფასებს არის თუ არა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები უნდა იყოს თუ არა კლასიფიცირებული გაუფასურებულად. აქტივი, რომელიც მოდიფიცირების შედეგად გაუფასურებულად არის კლასიფიცირებული, შეიძლება აღიარდეს მე-2 ან მე-3 სტადიის სახით, თუ დაკმაყოფილებულია გარკვეული კრიტერიუმები ჯგუფის დამტკიცებული მეთოდოლოგიის მიხედვით.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა**ფინანსური აქტივები**

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც ნებადართულია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) ან გადასცა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, (ბ) ან არც გადასცა და არც შეინარჩუნა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ მან გადასცა აქტივის კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც შეინარჩუნებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ასევე არ გადაუცია კონტროლი აქტივზე, აქტივის აღიარება ხდება ამ აქტივში ჯგუფის მონაწილეობის შენარჩუნების ოდენობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)***ჩამოწერები*

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ან ნაწილობრივ, ან მთლიანად მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფი შეწყვეტს მათი ამოღების მცდელობას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო ინსტიტუტებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

ბანკის სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიულად დაცული უფლება და არსებობს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივების რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის განზრახვა. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****გადასახადით დაბეგვრა**

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარეგნებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღრიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადები, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური ცვეთის კოეფიციენტების გამოყენებით:

შენობები და სხვა უძრავი ქონება	2–3%
ავეჯი და საოფისე მოწყობილობები	10–20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	10–33%
სხვა	5–20%

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები აღრიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში, თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შექმნილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით.

ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების 10 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღირიცხება საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)*****საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი***

ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ჯგუფი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

საპროცენტო შემოსავალი ყველა ფინანსური აქტივიდან, რომლებიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, აღიარებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული გასამრჯელოს (მაგალითად, როდესაც ჯგუფის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს გარკვეულ შესასრულებელი მოვალეობებთან დაკავშირებული კომპონენტები აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც კონტრაქტი ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, გასამრჯელოსა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული ჯამური შემოსავლის თანხის მნიშვნელოვანი შემოზღუნება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****უცხოური ვალუტის კონვერტაცია**

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ჯგუფის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით მიღებულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ მოგებას გამოკლებული ზარალის მუხლში. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, იყო 2.8677 ლარი და 2.6766 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით და 3.2095 ლარი და 3.0701 ლარი 1 ევროსთან მიმართებით.

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ცვლილებები ფასს 3-ში „საწარმოს განმარტება“

2018 წლის ოქტომბერში ბასს-მა ფასს 3-ში „საწარმოთა გაერთიანება“ ცვლილებები შეიტანა საწარმოს განმარტებაში, რათა საწარმოებს დახმარებოდა განესაზღვრათ – წარმოადგენს თუ არა შეძენილი საქმიანობებისა და აქტივების კომპლექსი საწარმოს. ცვლილებებით განმარტებულია საწარმოს მინიმალური მოთხოვნები, ამოღებულია იმის შეფასება, შეუძლიათ თუ არა ბაზრის მონაწილეებს ნაკლები ელემენტების ჩანაცვლება, დამატებულია მითითებები შეძენილი პროცესის არსებითობის შეფასებაში საწარმოების დასახმარებლად, დაკონკრეტებულია საწარმოს და პროდუქციის განმარტება და შემოტანილია სამართლიანი ღირებულების კონცენტრაციის ნებაყოფლობითი ტესტი. ცვლილებებს დაერთო ახალი საილუსტრაციო მაგალითები.

ვინაიდან ეს ცვლილებები პერსპექტიულად ეხება გარიგებებსა თუ სხვა მოვლენებს, რომლებიც დგება პირველად გამოყენების თარიღით ან მას შემდეგ, ჯგუფზე ეს ცვლილებები არ იმოქმედებს მათზე გადასვლის თარიღისთვის.

ცვლილებები ბასს 1-სა და ბასს 8-ში: „მასალის განმარტება“

2018 წლის ოქტომბერში ბასს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ და ბასს 8-ში „სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები“, რათა „მასალის“ განმარტება სხვადასხვა სტანდარტში შესაბამისობაში მოეყვანა და განმარტების გარკვეული ასპექტები დაეზუსტებინა. ახალი განმარტების მიხედვით, „ინფორმაცია წარმოადგენს მასალას, თუკი, გონივრულობის ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ მისი გამოტოვება, არასწორად წარმოდგენა ან დამალვა გავლენას მოახდენს საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლების გადაწყვეტილებებზე, რომლებსაც ისინი იღებენ კონკრეტული ანგარიშვალდებული საწარმოს შესახებ ფინანსური ინფორმაციის შემცველ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით“.

მასალის განმარტებაში შესული ცვლილებები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)***საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება: ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-სა და ფასს 7-ში*

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორების ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-სა და ფასს 7-ში გულისხმობს რამდენიმე შედავას, რომელიც ვრცელდება ჰეჯირების ყველა იმ ურთიერთობაზე, რომლებზეც პირდაპირ მოქმედებს საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება. ჰეჯირების ურთიერთობებზე ეს შესწორება მოქმედებს იმ შემთხვევაში, თუ მის გამო წარმოიქმნება განუსაზღვრელობა ჰეჯირების ობიექტის ან ჰეჯირების ინსტრუმენტის საორიენტაციო (ემპირიული) ფულადი ნაკადების წარმოქმნის ვადებთან და სიდიდესთან დაკავშირებით. საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორებამ ჰეჯირების ობიექტის ან ჰეჯირების ინსტრუმენტის საორიენტაციო ფულადი ნაკადების წარმოქმნის ვადებთან და / ან სიდიდესთან დაკავშირებით შეიძლება განაპირობოს განუსაზღვრელობა, არსებული საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის ალტერნატიული, თითქმის ურისკო, საპროცენტო განაკვეთით ჩანაცვლებამდე პერიოდის განმავლობაში. ამან შეიძლება გაურკვეველობა გამოიწვიოს იმასთან დაკავშირებით, არის თუ არა პროგნოზირებული გარიგება მაღალი ალბათობით მოსალოდნელი ან პერსპექტიული შეფასებით, არის თუ არა სავარაუდო, რომ ჰეჯირების ურთიერთობა მაღალეფექტური იქნება.

ცვლილებები ძალაში შევიდა 2020 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ საწარმოებს შეუძლიათ მისი ვადაზე ადრე გამოყენება. ცვლილებები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს 17 ჩანაცვლებს ფასს 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით.

მისი მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამონაკლისები. ფასს 17-ის ზოგადი მიზანია სააღრიცხვო მოდელის შექმნა სადაზღვევო ხელშეკრულებები, რომელიც უფრო სასარგებლო და თანმიმდევრული იქნება მზღვეველებისთვის. ფასს 4-ის მოთხოვნებისგან განსხვავებით, რომლებსგანაც მანამდე მოქმედი ადგილობრივი სააღრიცხვო პოლიტიკები მეტწილად გათავისუფლებულია, ფასს 17 წარმოადგენს კომპლექსურ მოდელს სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც ბუღალტრული აღრიცხვის ყველა შესაბამის ასპექტს მოიცავს. ფასს 17 წარმოადგენს ზოგად მოდელს, რომელსაც ახლავს:

- ▶ ისეთი ხელშეკრულებების სპეციფიკის გათვალისწინება, რომლებსაც აქვს პირდაპირი მონაწილეობის მახასიათებლები (ცვალებადი გასამრჯელოს მიდგომა);
- ▶ გამარტივებული მიდგომა (პრემიების განაწილების მიდგომა), ძირითადად, მოკლევადიანი ხელშეკრულებებისთვის.

ფასს 17 ძალაში შედის 2021 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შედარებადი რიცხობრივი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს 9-სა და ფასს 15-ს, ფასს 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს. ჯგუფი გააგრძელებს ფასს 17-ის პოტენციური გავლენის შეფასებას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები****განუსაზღვრელობის შეფასება**

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ჯგუფის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის მსჯელობას და პროგნოზს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს მსჯელობის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილება შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელს, რომელიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას.
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად იზრდება თუ არა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები უნდა შეფასდეს თუ არა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ ურთიერთდამოკიდებულების დადგენა მსხვერპლების ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ისეთ მაკროეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორცაა მშპ-ის ზრდის ტემპი, სავალუტო კურსები და ინფლაციის ტემპი, და დეფოლტის ალბათობებზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალზე მათი გავლენის განსაზღვრა.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონვა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენების მიზნით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რეზერვები, შესაბამისად, შეადგენდა 113,568 ლარს (2018 წ.: 92,841 ლარი), 409 ლარს (2018 წ.: 14 ლარი) და 1,350 ლარს (2018 წ.: 1,669 ლარი). იხილეთ მე-7, მე-8 და მე-18 შენიშვნები.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)*დასაკუთრებული აქტივების შეფასება*

დასაკუთრებული აქტივების აღიარება თავდაპირველად ხდება ისტორიული ღირებულებით (სესხის ნარჩენი ღირებულებით) და შემდეგ ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

შეფასება განახორციელა დამოუკიდებელმა საშემფასებლო კომპანიამ, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული სერტიფიცირება და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის აქტივების შეფასების გამოცდილება. შედარების პროცესში, მათ გამოიყენეს სამი შედარებადი ანალოგია (რეგისტრირებული გაყიდვა და/ან გაყიდვის შეთავაზება), რომლებშიც ფასები დაკორექტირდა შესაფასებელ აქტივებსა და ანალოგებს შორის არსებული განსხვავებების მიხედვით. აქტივების უმეტესობა შეფასდა საბაზრო მეთოდის გამოყენებით. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ნაღდი ფული სალაროში	16,965	18,226
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	3,380	2,130
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო ინსტიტუტებში	108,236	16,140
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო ინსტიტუტებში	19,037	88,085
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(20)	(46)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	147,598	124,535

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო ინსტიტუტებში განთავსებული, აშშ დოლარში, ლარსა და ევროში გამოხატული, მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 65%-ს, 9%-სა და 25%-ს, შესაბამისად (2018 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 52%, ლარი 41% და ევრო 3%).

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

6. მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	164,100	138,191
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	4,848	12,392
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(43)	(48)
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	168,905	150,535

2019 წელს საკრედიტო ინსტიტუტებს ევალუბოდათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო შემოსავლის მქონე სავალდებულო ფულადი დეპოზიტის გახსნა ორკვირიანი ვადით კლიენტებისაგან და არარეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტებისგან ეროვნულ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-ისა და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 25%-ის ოდენობით (2018 წ.: 5% და 25%, შესაბამისად).

(ათას ლარში)

6. მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	150,583	48
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	22,025	54
დაფარული აქტივები	(13,325)	(61)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	9,665	2
	168,948	43

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	138,825	5
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	21,992	48
დაფარული აქტივები	(14,083)	(5)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	3,849	-
	150,583	48

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
კორპორატიული სესხები	960,744	870,454
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	32,153	44,282
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	992,897	914,736
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(113,568)	(92,841)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	879,329	821,895

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორატიული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>შემდგომი ან შემდგომი გაუფასუ- რებული</i>	<i>ჯამი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	412,446	107,288	350,720	–	870,454
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	503,428	4,213	75,443	116,857	699,941
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(393,242)	(27,050)	(230,006)	(285)	(650,583)
გადატანები პირველ სტადიაზე	19,916	(6,840)	(13,076)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(25,989)	34,946	(8,957)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,868)	(68,324)	71,192	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	4,728	–	4,728
მოდულიზაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(858)	–	6	–	(852)
აღდგენები	–	–	18,929	–	18,929
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(17,906)	–	(17,906)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	8,107	1,830	27,202	(1,106)	36,033
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	520,940	46,063	278,275	115,466	960,744
<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>შემდგომი ან შემდგომი გაუფასუ- რებული</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,855	7,117	78,478	–	90,450
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,685	20	16,197	29,685	50,587
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(5,846)	(311)	(54,279)	(1)	(60,437)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,405	(155)	(3,250)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(523)	2,025	(1,502)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(256)	(8,834)	9,090	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3,241)	79	2,567	–	(595)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	–	–	4,728	–	4,728
მოდულიზაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(7)	–	–	–	(7)
აღდგენები	–	–	18,929	–	18,929
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(17,906)	–	(17,906)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	50	751	25,328	(62)	26,067
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,122	692	78,380	29,622	111,816

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	35,925	1,683	6,674	44,282
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	19,224	1,131	548	20,903
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(29,399)	(3,450)	(1,590)	(34,439)
გადატანები პირველ სტადიაზე	5	-	(5)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,589)	1,609	(20)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(19)	(446)	465	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	65	65
მოდულირებადობით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(39)	-	-	(39)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,274	206	(99)	1,381
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	25,382	733	6,038	32,153

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	100	141	2,150	2,391
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	39	42	22	103
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(27)	(44)	(316)	(387)
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(3)	3	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(85)	85	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	7	2	9
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	65	65
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(23)	(22)	(384)	(429)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	86	42	1,624	1,752

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორატიული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	452,650	86,615	317,570	856,835
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	271,964	8,248	54,478	334,690
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(236,017)	(27,748)	(85,832)	(349,597)
გადატანები პირველ სტადიაზე	6,476	(6,476)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(95,918)	100,080	(4,162)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(57,243)	57,243	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,173	2,173
აღდგენები	-	-	178	178
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2,660)	(2,660)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	13,291	3,812	11,732	28,835
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	412,446	107,288	350,720	870,454

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	5,020	2,938	80,327	88,285
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	16,094	974	24,941	42,009
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(2,563)	(10,543)	(32,359)	(45,465)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3	(3)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(13,114)	13,116	(2)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(5,597)	5,597	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(864)	8,754	4,436	12,326
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	2,173	2,173
აღდგენები	-	-	178	178
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2,660)	(2,660)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	279	(2,522)	(4,153)	(6,396)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,855	7,117	78,478	90,450

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	35,779	821	7,002	43,602
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	13,847	74	1,422	15,343
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(12,600)	(281)	(1,302)	(14,183)
გადატანები პირველ სტადიაზე	57	(57)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,681)	1,681	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(603)	603	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	523	48	(1,051)	(480)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	35,925	1,683	6,674	44,282

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	141	38	1,646	1,825
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	151	4	502	657
აქტივების დაფარვა ან აღიარების შეწყვეტა	(82)	(6)	(36)	(124)
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(9)	9	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(4)	4	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	99	104	203
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(101)	1	(70)	(170)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	100	141	2,150	2,391

მოდულირებული და რესტრუქტურირებული სესხები

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი საწყისი ევექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ მოგებას ან ზარალს, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული.

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოდფიცირებული და რესტრუქტურზებული სესხები (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ჯგუფის მიერ მოდიფიკაციის შედეგად მიღებული შესაბამისი ზარალით.

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები:		
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	36,236	-
მოდფიკაციით განპირობებული წმინდა ზარალი	(891)	-
თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
1 იანვრისთვის იმ სესხების საერთო საბალანსო ღირებულება, რომლებზეც შესაძლო ზარალის რეზერვი 12-თვიანი შეფასებით შეიცვალა პერიოდის განმავლობაში	5,576	-

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების მიერ.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის ანალიზი უზრუნველყოფის ტიპების მიხედვით. ისეთი სესხები, რომლებსაც უზრუნველყოფაში ერთზე მეტი ტიპის უზრუნველყოფა აქვთ ჩადებული, ყველაზე მნიშვნელოვანი უზრუნველყოფის ტიპი არის აღებული ამ განაწილების მიზნებისთვის:

	<i>მოსალოდნელი</i>		
	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>წმინდა საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>
უზრუნველყოფის ტიპი			
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	797,186	(78,689)	718,497
ნაღდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	12,715	(9)	12,706
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	39,500	(8,382)	31,118
სასაქონლო-მატერიალური მარაგით უზრუნველყოფილი სესხები	80,323	(1,589)	78,734
სხვა უზრუნველყოფა	3,374	(2,393)	981
არაუზრუნველყოფილი სესხები	59,799	(22,506)	37,293
ჯამი	992,897	(113,568)	879,329

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სესხის უზრუნველყოფა (გაგრძელება)

	<i>მოსალოდნელი</i>		
	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>
უზრუნველყოფის ტიპი			
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	764,348	(48,369)	715,978
ნადდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	11,363	(551)	10,811
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	64,107	(16,340)	47,768
სასაქონლო-მატერიალური მარაგით უზრუნველყოფილი სესხები	20,323	(1,030)	19,293
სხვა უზრუნველყოფა	14,074	(1,628)	12,447
არაუზრუნველყოფილი სესხები	40,521	(24,923)	15,598
ჯამი	914,736	(92,841)	821,895

ხელმძღვანელობის შეფასებით, უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება სესხების გაცემის დროს, სულ მცირე, უტოლდება შესაბამისი უზრუნველყოფილი სესხების საბალანსო ღირებულებებს. უზრუნველყოფის საგნების სამართლიანი ღირებულება ხელახლა შეფასდა 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის მსესხებლების ექვსი უმსხვილესი ჯგუფის მთლიანი სასესხო დავალიანება 308,703 ლარს შეადგენდა, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 31.2%-ია (2018 წლის 31 დეკემბერი: 281,882 ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 30.9%-ს შეადგენდა). ამ სესხებისთვის შექმნილია 31,491 ლარის რეზერვი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 38,562 ლარის რეზერვი).

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	2019	2018
ვაჭრობა და მომსახურება	381,108	337,815
წარმოება	298,013	242,285
მშენებლობა	194,394	197,366
სოფლის მეურნეობა	51,060	50,822
ფიზიკური პირები	32,153	44,282
ენერჯეტიკა	14,572	2,735
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	194	27,064
სხვა	21,403	12,367
	992,897	914,736

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	13,471	13,724
საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატი	7,916	5,585
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	3,688	-
არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	17,803	-
	42,878	19,309
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(409)	(14)
სულ სავალო ფასიანი ქაღალდები	42,469	19,295

<i>წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.</i>	<i>წილობრივი მონაწილეობა %</i>		
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ კლირინგ ცენტრში“	6.25%	54	54
ინვესტიცია სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ დეპოზიტარში“	0.27%	3	3
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ საფინანსო კორპორაციაში“	0.47%	-	-
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.		57	57

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ შეაფასა საინვესტიციო წილობრივი ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება და დაასკვნა, რომ სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მის თვითღირებულებას.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდების საერთო საბალანსო ღირებულებაში და მასთან დაკავშირებულ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	<i>საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები</i>		<i>საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატი</i>		<i>საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები</i>		<i>არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები</i>		<i>ჯამი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება									
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	13,724	5,585	-	-	-	-	-	-	19,309
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	17,500	18,276	3,575	-	16,466	-	-	-	55,817
დაფარული აქტივები	(17,563)	(15,897)	-	-	-	-	-	-	(33,460)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(190)	(48)	113	-	1,337	-	-	-	1,212
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	13,471	7,916	3,688	17,803	17,803	17,803	17,803	17,803	42,878

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატი	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	ჯამი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	14	–	–	–	14
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	42	–	33	343	418
დაფარული აქტივები	(4)	–	–	–	(4)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(30)	–	(13)	24	(19)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	22	–	20	367	409

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატი	ჯამი
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	21,005	6,946	27,951
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	8,685	10,338	19,023
დაფარული აქტივები	(14,362)	(13,330)	(27,692)
სხვა მოძრაობა	(1,604)	1,631	27
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	13,724	5,585	19,309

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატი	ჯამი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	27	–	27
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	14	–	14
დაფარული აქტივები	(27)	–	(27)
სხვა მოძრაობა	–	–	–
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14	–	14

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

(ათას ლარში)

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა:

	შენიშვნები და სხვა უძრავი ქონება	ავეჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუ- ტერული ტექნიკა და ალკურ- ვილობა	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება და სხვა	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	ჯამი
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2018 წ.	10,360	6,869	7,171	2,220	202	26,822
დამატება	-	41	-	-	34	75
შიდა გადაცემა	-	-	194	-	(194)	-
გასვლა	-	(134)	-	-	-	(134)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	10,360	6,776	7,365	2,220	42	26,763
დამატება	-	19	395	1,337	698	2,449
გასხვისება და ჩამოწერა	-	(14)	(1,062)	(1,821)	(473)	(3,370)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	10,360	6,781	6,698	1,736	267	25,842
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2018 წ.	1,900	5,103	4,269	1,488	-	12,760
ცვეთის დანარიცხი	249	403	815	87	-	1,554
გასხვისება და ჩამოწერა	-	(134)	-	-	-	(134)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	2,149	5,372	5,084	1,575	-	14,180
ცვეთის დანარიცხი	249	50	831	383	-	1,513
გასხვისება და ჩამოწერა	-	(14)	(1,057)	(1,800)	-	(2,871)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	2,398	5,408	4,858	158	-	12,822
წმინდა საბალანსო ღირებულება						
1 იანვარი, 2018 წ.	8,460	1,766	2,902	732	202	14,062
31 დეკემბერი, 2018 წ.	8,211	1,404	2,281	645	42	12,583
31 დეკემბერი, 2019 წ.	7,962	1,373	1,840	1,578	267	13,020

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეთილი მუხლები გაუტოლდა 5,162 ლარს (2018 წ.: 7,219 ლარი).

(ათას ლარში)

10. აქტივის გამოყენების უფლება

აქტივების გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება - შენობები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,853	6,853
ცვეთის ხარჯი	(1,417)	
საპროცენტო ხარჯი	-	602
გადახდები	-	(1,775)
	<hr/>	<hr/>
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,436	5,680

ჯგუფმა აღიარა 258 ლარის ხარჯი თავისი მოკლევადიანი და სხვა საოპერაციო იჯარებიდან 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის.

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების დინამიკა:

	<i>ლიცენზიები</i>	<i>კომპიუტერული პროგრამები</i>	<i>ჯამი</i>
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2018 წ.	7,494	2,106	9,600
დამატება	35	109	144
გასვლა და ჩამოწერა	(292)	(38)	(330)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	7,237	2,177	9,414
დამატება	218	106	324
გასვლა და ჩამოწერა	(730)	(73)	(803)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	6,725	2,210	8,935
დაგროვილი ამორტიზაცია			
1 იანვარი, 2018 წ.	2,278	1,158	3,436
ამორტიზაციის დანარიცხი	960	126	1,086
გასვლა და ჩამოწერა	(292)	(38)	(330)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	2,946	1,246	4,192
ამორტიზაციის დანარიცხი	931	220	1,151
გასვლა და ჩამოწერა	(730)	(73)	(803)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	3,147	1,393	4,540
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარი, 2018 წ.	5,216	948	6,164
31 დეკემბერი, 2018 წ.	4,291	931	5,222
31 დეკემბერი, 2019 წ.	3,578	817	4,395

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2019	2018
სხვა არაფინანსური აქტივები		
დასაკუთრებული აქტივები	60,702	63,613
გადამზღვეველისგან მისაღები პრემიები	2,958	2,108
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	1,892	1,321
გადახდილი ავანსები	707	786
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	126	111
სხვა	120	142
	66,505	68,081
სხვა ფინანსური აქტივები		
მისაღები სადაზღვევო პრემია	4,431	2,863
დებიტორული დავალიანება	1,576	1,463
გარანტიასთან დაკავშირებით ანაზღაურებული მოთხოვნები	1,764	159
გამოკლებული: სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(1,242)	(419)
	73,034	72,147
სხვა აქტივები, სულ		

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მესამე სტადიის სხვა ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესული ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	2019	2018
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	419	466
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი/(შემობრუნება)	823	(47)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,242	419

დასაკუთრებული აქტივები 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოიცავს მიწას და შენობა-ნაგებობებს 60,702 ლარის ოდენობით (2018 წლის 31 დეკემბერი: 63,613 ლარი), რომლებიც ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
დასაფარი საგადაზღვევო ვალდებულებები	3,413	2,538
კრედიტორული დავალიანება	2,281	769
	5,694	3,307
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
გამოუმუშავებელი პრემია	3,866	3,006
სადაზღვევო რეზერვი	529	710
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	-	14
სხვა	275	343
	4,670	4,073
სხვა ვალდებულებები, სულ	10,364	7,380

(ათას ლარში)

13. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული მიმდინარე ანგარიშები	13	25
რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული მოკლევადიანი ანაზრები	–	15,081
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	13	15,106

14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	437,477	340,811
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	340,797	301,051
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	778,274	641,862

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავდა ათი უმსხვილესი კლიენტის ნაშთებს 441,014 ლარის ოდენობით, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 57%-ს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბერი: 304,351 ლარი, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 44%-ს შეადგენდა).

კლიენტთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ვაჭრობა და მომსახურება	328,985	286,329
ფიზიკური პირები	255,825	185,632
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	76,772	71,384
მშენებლობა	24,039	5,776
წარმოება	11,159	4,396
ენერჯეტიკა	2,947	33,874
სოფლის მეურნეობა	2,073	2,400
სხვა	76,474	52,071
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	778,274	641,862

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაზრები მოიცავდა ნაშთებს 197,140 ლარის ოდენობით (2018 წლის 31 დეკემბერი: 183,991 ლარი), რომლებიც დაყადალდა 2015 წლის 11 სექტემბრის სასამართლო გადაწყვეტილებით.

(ათას ლარში)

15. სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული სესხებია:

კრედიტის გამგები	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	საბალანსო	
					თავდაპირველი სახელშეკრულებაში ღირებულება	ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
ფინსერვისი XXI	31-მარტ-11	31-მარტ-26	4.5%	აშშ დოლარი	51,177	81,989
ფინსერვისი XXI	13-დეკ-11	31-მარტ-26	4.5%	აშშ დოლარი	16,561	27,340
ფინსერვისი XXI	15-თებ.-13	31-მაისი-28	4.5%	აშშ დოლარი	16,574	27,015
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ-19	უვალო	5.5%	აშშ დოლარი	17,144	20,092
ინტერკონსალტინგი პლუსი	22-მაისი-18	22-მაისი-43	4.5%	აშშ დოლარი	3,898	4,064
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-25	4.5%	აშშ დოლარი	12,642	19,197
ჯორჯიან ჰოლდინგი	21-ივნ.-04	21-ივნ.-29	4.5%	აშშ დოლარი	19,200	26,803
					206,500	

კრედიტის გამგები	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	საბალანსო	
					თავდაპირველი სახელშეკრულებაში ღირებულება	ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
ფინსერვისი XXI	31-მარტ-11	31-მარტ-26	4.5%	აშშ დოლარი	51,177	76,030
ფინსერვისი XXI	13-დეკ-11	31-მარტ-26	4.5%	აშშ დოლარი	16,561	25,354
ფინსერვისი XXI	15-თებ.-13	31-მაისი-28	4.5%	აშშ დოლარი	16,574	25,068
ქართუ ჯგუფი	31-ოქტ.-16	31-ოქტ.-26	4.5%	აშშ დოლარი	16,864	17,683
ინტერკონსალტინგი პლუსი	22-მაისი-18	22-მაისი-43	4.5%	აშშ დოლარი	3,898	3,783
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-25	4.5%	აშშ დოლარი	12,642	17,799
ჯორჯიან ჰოლდინგი	21-ივნ.-04	21-ივნ.-29	4.5%	აშშ დოლარი	19,200	24,878
					190,595	

ჯგუფის გაკოტრების ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ ვალების დაბრუნება სუბორდინირებულია სხვა კრედიტორების წინაშე ჯგუფის ვალდებულებების დაფარვის მიმართ.

2019 წლის 24 ივნისს ჯგუფმა შეთანხმება დადო სს „ქართუ ჯგუფთან“ სასესხო ხელშეკრულების ვადაში ცვლილების შეტანის თაობაზე, რის შედეგადაც სესხი უვალო გახდა და საპროცენტო განაკვეთი გაიზარდა 4.5%-დან 5.5%-მდე. ჯგუფმა ცვლილების ეფექტი გაითვალისწინა 10%-იანი ზღვრის ტესტირების მეშვეობით და დაასკვნა, რომ სუბორდინირებული ვალის მოდიფიკაცია არ არის არსებითი. ამის შედეგად, ცვლილებების ეფექტი 2019 წლის მოგება-ზარალში აღირიცხა, როგორც 1,074 ლარის მოდიფიკაციით განპირობებული ზარალი.

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობის შედეგად ასახული ცვლილებები. ფინანსური საქმიანობის შედეგად წარმოდგარი ვალდებულებები ის ვალდებულებებია, რომლებისთვისაც ფულადი ნაკადები იყო ან მომავალი ფულადი ნაკადები იქნება კლასიფიცირებული ჯგუფის ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები.

სუბორდინირებული ვალი	ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები	დაფარვა	მოდიფიკაცია- 2019 წლის განმავლობაში წმინდა ზარალი	2019 წლის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	2019 წლის განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	საკურსო ზარალი 2019 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2019 წ.
	სუბორდინირებული ვალი	190,595	-	1,074	10,882	(9,677)	13,626

(ათას ლარში)

15. სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

2018 წლის 31 მაისს ჯგუფმა შეთანხმება დადო შპს „ფინსერვისი XXI“-თან 10,000 ათასი აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულების ვადის შეცვლის შესახებ. შეცვლილი ხელშეკრულებების თანახმად, სესხის დაფარვის თარიღი 2026 წლის 31 მარტიდან გადავადდა 2028 წლის 31 მაისამდე. ჯგუფმა ცვლილების ეფექტი გაითვალისწინა 10%-იანი ზღვრის ტესტირების მეშვეობით და დაასკვნა, რომ სუბორდინირებული ვალის მოდიფიკაცია არ არის არსებითი. ამის შედეგად, ცვლილებების ეფექტი 2018 წლის მოგება-ზარალში აღირიცხა, როგორც 848 ლარის შემოსულობა მოდიფიკაციიდან.

2018 წლის 22 მაისს ჯგუფმა აიღო ახალი, 1,600 აშშ დოლარის ოდენობის, სუბორდინირებული სესხი „ინტერ-კონსალტინგ პლუსისგან“ საბაზროზე დაბალი საპროცენტო განაკვეთით. სესხის გაცემის თარიღისთვის ჯგუფმა გამოითვალა საბაზროზე დაბალი საპროცენტო განაკვეთის ეფექტი და იგი შესაბამისად აღირიცხა 444 ლარის ოდენობით განაღდებულ კაპიტალში, გადასახადის გათვალისწინებით.

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ცვლილებები 2018 წლის განმავლობაში:

	ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები დაფარვა			2018 წლის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	2018 წლის განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	საკურსო ზარალი 2018 წლის განმავლობაში	დამატებითი შეტანილი კაპიტალის აღიარება	31 დეკემბერი, 2018 წ.
სუბორდინირებული ვალი	208,368	4,303	(29,987)	11,162	(9,799)	7,070	(522)	190,595

ამორტიზებული ღირებულება სუბორდინირებული სესხისა, რომელიც, სეზ-ის მიხედვით, აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის მოთხოვნას (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 196,724 ლარს, რომელიც შეესაბამებოდა 186,408 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით (2018 წლის 31 დეკემბერი: 202,351 ლარი შეესაბამებოდა 190,595 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით). ამორტიზებული ღირებულება სუბორდინირებული სესხისა, რომელიც, სეზ-ის მიხედვით, აკმაყოფილებდა დამატებით პირველად კაპიტალში ჩართვის მოთხოვნას (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 20,074 ლარს, რომელიც შეესაბამებოდა 20,083 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით (2018 წლის 31 დეკემბერი: ასეთი სესხი არ არსებობდა).

16. გადასახადით დაბეგრა

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილება და თარიღი შეიცვალა 2023 წლის იანვრით. შესაბამისად, ჯგუფს აღიარებული ჰქონდა ეს გადავადებული საგადასახადო აქტივი და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, რომელთა რეალიზებას 2023 წლამდე ვარაუდობს. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა იანგარიშება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგების გადასახადის ხარჯი:

	2019	2018
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	5,022	3,395
გადავადებული საგადასახადო ხარჯი	(1,183)	2,919
მოგების გადასახადი	3,839	6,314

(ათას ლარში)

16. გადასახადით დაბეგვრა (გაგრძელება)

2019 და 2018 წლებში ჯგუფის შემოსავლების უმეტეს ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის 15%-იანი განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი კომპანიების მოგება. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის / ხარჯის შედარება ასეთია:

	2019	2018
მოგება გადასახადებამდე	26,153	32,518
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	3,923	4,878
გადასახადით დაუბეგრავი შემოსავალი	(592)	(422)
გამოუქვითავი ხარჯები	197	36
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	-	1,822
2023 წლის შემდეგ აულიარებელი გადავადებული გადასახადი	446	-
სხვა	(135)	-
მოგების გადასახადი	3,839	6,314

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის პერიოდში:

	2017	ფას 9-ზე გადასვლის ეფექტი		2018	საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში	
		მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	გადავადებული გადასახადზე		2018	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	10	-	10	(10)	-
აქტივის გამოყენების უფლება მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	-	-	-	-	(760)	(760)
სხვა აქტივები	6	967	-	973	174	1,147
სხვა ვალდებულებები	14	14	-	28	(223)	(195)
არამატერიალური აქტივები	29	(117)	-	(88)	25	(63)
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	-	-	-	329	329
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	2	-	2	362	364
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	-	-	-	-	352	352
პირითადი საშუალებები	(490)	(79)	-	(569)	(130)	(699)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(5,701)	(3,083)	444	(8,340)	(276)	(8,616)
სუბორდინირებული ვალი	(87)	(622)	-	(509)	(67)	(576)
ანარიცხები	(133)	(15)	-	(148)	626	478
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	-	(1)	-	(1)	(20)	(21)
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	-	-	759	759
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(6,362)	(2,919)	444	(8,637)	1,183	(7,454)

(ათას ლარში)

17. საკუთარი კაპიტალი

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად განაღდებული კაპიტალი 114,430 ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1 ლარის ნომინალური ღირებულების 114,430,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

2019 წელს ჯგუფმა გამოაცხადა და გადაიხადა 45,000 ლარის დივიდენდები (2018 წ.: 20,000 ლარი).

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების თავდაპირველი აღიარებისას მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

18. პირობითი ვალდებულებები**გადასახადით დაბეგვრა**

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ეჭვქვეშ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ეჭვქვეშ არ დამდგარა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. სახელმწიფო ორგანოებს უფლება აქვთ, საგადასახადო კუთხით შეამოწმონ ფისკალური პერიოდები, კერძოდ - შემოწმების წლიდან წინა სამი კალენდარული წელი. ზოგ შემთხვევაში შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდის მოიცვას.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ჯგუფს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

პირობითი ვალდებულებები

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	31,453	48,811
გაცემული გარანტიები	28,704	53,530
აკრედიტივები	-	7,863
	60,157	110,204
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
1 წლამდე	124	2,023
1-დან 5 წლამდე	355	7,904
	479	9,927
გამოკლებული - საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(1,350)	(1,669)
პირობითი ვალდებულებები	59,286	118,462

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილების ანალიზი:

<i>სესხების გაცემის ვალდებულება</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	302	5	48	355
ახალი დავალიანება	1,587	17	967	2,571
გადახდილი თანხები	(526)	(41)	(861)	(1,428)
ვადაგასული დავალიანება	–	–	–	–
გადატანები პირველ სტადიაზე	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(38)	38	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(6)	6	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(429)	(2)	5	(426)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	–	–
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	–	–	–	–
სავალუტო კურსის ცვლილება	(751)	22	(58)	(787)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	145	33	107	285
<i>ფინანსური გარანტიები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	776	20	518	1,314
ახალი დავალიანება	2,871	541	2,180	5,592
გადახდილი თანხები	(1,211)	(589)	(3,314)	(5,114)
ვადაგასული დავალიანება	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,429)	1,429	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(701)	(1,494)	2,195	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	–	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	35	362	397
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	–	–	–	–
სავალუტო კურსის ცვლილება	(272)	58	(910)	(1,124)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	34	–	1,031	1,065

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

<i>სესხების გაცემის ვალდებულება</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>ჯამი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	32	13	591	636
ახალი დავალიანება	276	5	27	308
ვადამოსული დავალიანება	(68)	(13)	(538)	(619)
ვადაგასული დავალიანება	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1)	1	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(1)	1	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	–	(32)	(32)
სავალუტო კურსის ცვლილება	63	–	(1)	62
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	302	5	48	355
ფინანსური გარანტიები				
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	157	7	1,167	1,331
ახალი დავალიანება	819	245	651	1,715
გადახდილი თანხები	(85)	8	(1,605)	(1,682)
ვადაგასული დავალიანება	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(75)	75	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(279)	279	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	(13)	196	183
სავალუტო კურსის ცვლილება	(40)	(23)	(170)	(233)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	776	20	518	1,314

აკრედიტივებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის განმავლობაში ნულს შეადგენდა.

(ათას ლარში)

19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში:

	შენიშვნა	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შემენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	ჯამი
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	5	(26)	–	–	–	(26)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6	(5)	–	–	–	(5)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	7	(1,747)	(6,523)	(6,440)	29,621	14,911
8	395	–	–	–	–	395
საკრედიტო ზარალის ხარჯი პროცენტთან აქტივებზე		(1,383)	(6,523)	(6,440)	29,621	15,275
სხვა ფინანსური აქტივები	12	–	–	823	–	823
ფინანსური გარანტიები	18	(743)	(18)	512	–	(249)
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	(157)	28	59	–	(70)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები დასაკუთრებული აქტივების გარეშე		(900)	10	1,394	–	504
დასაკუთრებული აქტივების ანარიცხების ხარჯი						3,207
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						3,711

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში:

	შენიშვნა	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შემენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	ჯამი
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	5	4	–	–	–	4
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6	(5)	–	–	–	(5)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	7	(206)	4,282	(1,036)	–	3,040
8	(13)	–	–	–	–	(13)
საკრედიტო ზარალის ხარჯი პროცენტთან აქტივებზე		(220)	4,282	(1,036)	–	3,026
სხვა ფინანსური აქტივები	12	–	–	(47)	–	(47)
ფინანსური გარანტიები	18	619	12	(648)	–	(17)
სასესხო ვალდებულებები	18	270	(8)	(543)	–	(281)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები დასაკუთრებული აქტივების გარეშე		889	4	(1,238)	–	(345)
დასაკუთრებული აქტივების ანარიცხების ხარჯი						2,128
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						1,783

(ათას ლარში)

20. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	3,033	2,847
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	1,417	2,080
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	1,256	1,295
საკასო ოპერაციები	527	440
დოკუმენტური ოპერაციები	26	25
სხვა	671	116
საკომისიო შემოსავალი	6,930	6,803
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(4,411)	(3,715)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(1,815)	(1,737)
დოკუმენტური ოპერაციები	(158)	(161)
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	(14)	(14)
სხვა	(254)	(735)
საკომისიო ხარჯი	(6,652)	(6,362)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	278	441

21. სხვა შემოსავალი, წმინდა

სხვა წმინდა მოგება/(ზარალი) შედგება:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
წმინდა მოზიდული პრემიები	8,661	9,712
განცხადებული, მაგრამ დაურეგულირებელი ზარალების რეზერვის ცვლილება	1,007	742
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	845	1,122
მიღებული ჯარიმა და საურავი	101	9
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების და დასაკუთრებული აქტივების გასხვისებიდან	62	5,700
გადამზღვევლების წილი დარეგულირებულ ზარალში	(4,246)	(2,804)
დარეგულირებული ზარალები, გადაზღვევის გამოკლებით	(1,748)	(6,011)
დამდგარი, მაგრამ განუცხადებელი ზარალების რეზერვის ცვლილება	(811)	(600)
სხვა	904	215
სხვა წმინდა შემოსავლები, სულ	4,775	8,085

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი

თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
ხელფასები	12,814	10,110
პრემიები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	1,618	1,830
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	14,432	11,940
კომუნიკაცია	3,821	2,727
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	3,793	2,502
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	774	1,341
დაცვა-უსაფრთხოების ხარჯები	768	652
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	490	730
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	464	197
კომუნალური მომსახურება	461	477
პროფესიული მომსახურება	451	300
საოფისე მარაგები	273	222
საოპერაციო იჯარა	258	2,303
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	148	156
თანამშრომელთა გადამზადება	104	51
დანახარჯი რეკლამაზე	100	67
საწევრო შენატანები	74	52
დაზღვევის ხარჯი	59	32
სხვა ხარჯები	1,394	1,846
სხვა საოპერაციო ხარჯები	13,432	13,655

ჯგუფის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2019 და 2018 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	2019	2018
გასამრჯელო ჯგუფის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	331	188
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	43	36
სულ გასამრჯელოები და ხარჯები	374	224

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 43 ლარს (2018 წ.: 36 ლარი).

ბანკის თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2019 წლის განმავლობაში 328 იყო. ეს რიცხვი მოიცავს წამყვანი ხელმძღვანელობის საშუალოდ 5 წევრს, საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობის საშუალოდ 22 წევრს და სრულ განაკვეთზე მყოფ საშუალოდ 301 სხვა თანამშრომელს.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა****შესავალი**

ჯგუფის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვის ამ პროცესს გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის და ბანკში თითოეული პირი არის ანგარიშვალდებული თავის მოვალეობებთან დაკავშირებულ რისკებზე. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკების მართვის სტრუქტურა*დირექტორატი*

დირექტორატი პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე. რისკების განსაზღვრასა და კონტროლზე საბოლოო პასუხისმგებლობა დირექტორთა საბჭოს ეკისრება. რისკების მართვას და ზედამხედველობას ახორციელებს ბანკის სხვადასხვა დეპარტამენტი და კომიტეტი.

რისკების მართვა

რისკების მართვის დეპარტამენტს ევალება რისკის მართვის სისტემის დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის დაფინანსების, ლიკვიდურობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

შიდა აუდიტი

რისკის მართვის პროცესებს მთელ ბანკში შემოწმებას მუდმივად უტარებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტი. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ბანკის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ბანკის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელით შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას და სხვა. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)***რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა*

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ბანკი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკისადმი ზოგად მდგრადობას რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშვალდებულია რისკის მართვის კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები თვეში ერთხელ ტარდება.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში, ჯგუფი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკები

ჯგუფი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***გაუფასურების შეფასება*

2018 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიხედვით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ბანკისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	<i>დეფოლტის ალბათობა</i> არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	<i>დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება</i> არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან სხვაგვარად), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	<i>დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში</i> არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფმა დაწერა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი აჯგუფებს თავის სესხებს პირველ, მეორე და მესამე სტადიებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

პირველი სტადია:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
მეორე სტადია:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
მესამე სტადია:	სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, მესამე სტადიაზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას ან კლასიფიცირებულია, როგორც „უმოქმედო“ აქტივების კლასიფიკაციის შესახებ სეზ-ის რეგულაციის შესაბამისად. ჯგუფი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა მოვლენას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ბანკი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მე-2 ან მე-3 სტადიას.

ჯგუფმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გაჯანსაღებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მეორე სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ პირველს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

დეფოლტის ალბათობის მოდელი

იმისათვის, რომ თითოეული ჯგუფისთვის დეფოლტის ალბათობა განსაზღვროს, ჯგუფი იყენებს მიგრაციის მატრიცებს ე. წ. „მარკოვის ჯაჭვის“ მოდელზე დაყრდნობით. 12-თვიანი პერიოდის ანალიზის დასაწყისში მსესხებლები ჯგუფდებიან გადავადებული დღეების რაოდენობისა და სესხებზე სეზ-ის რეგულაციის შესაბამისად შექმნილი შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ოდენობის მიხედვით. ანალიზი ტარდება ყოველი 12-თვიანი პერიოდისთვის 2014 წლის დეკემბრიდან საანგარიშგებო თარიღამდე. მოდელში გამოყენებული საბოლოო დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობების ისტორიული 12-თვიანი პერიოდის საშუალო შეწონილს.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფმა საპროგნოზო ინფორმაციის გავლენა კოლექტიური შეფასების მოდელზე შეაფასა არაარსებითად, შესაბამისად, შედეგები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში არ აუსახავს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.23%-ით, რაც შეადგენს 261 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის შემცირება 10%-ით გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 2.20%-ით, რაც შეადგენს 2,500 ლარს (2018 წლის 31 დეკემბერი: თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.39%-ით, რაც შეადგენს 359 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით შემცირება გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 3.15%-ით, რაც შეადგენს 2,928 ლარს).

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელი

გაუფასურების მოდელის კიდევ ერთი კომპონენტია ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, რომელიც წარმოადგენს გადაუხდელობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოშობილი ზარალის შეფასებას. მის შესაფასებლად, სემენტებად დაყოფილი გადაუხდელი დავალიანებები მცირდება დაგირავებული ანაზრებით და დაგირავებული ძირითადი საშუალებების დისკონტირებული სალიკვიდაციო ღირებულებით, დავალიანების 2.5 წლიანი ამოღების ვადისა და უზრუნველყოფის საგნის საბაზროზე დაბალი ღირებულების (დისკონტის) გამოყენებით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 1.4%-ით, რაც შეადგენს 1,598 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 0.3%-ით, რაც შეადგენს 348 ლარს (2018 წლის 31 დეკემბერი: შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 5.31%-ით, რაც შეადგენს 4,930 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 5.25%-ით, რაც შეადგენს 4,876 ლარს).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 4.00%-ით, რაც შეადგენს 4,576 ლარს, ხოლო 10%-ით შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 0.92%-ით, რაც შეადგენს 1,047 ლარს (2018 წლის 31 დეკემბერი: დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 6.51%-ით, რაც შეადგენს 6,040 ლარს, ხოლო 10%-ით შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 4.42%-ით, რაც შეადგენს 4,106 ლარს).

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების მოდელი

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც კლიენტის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად, ბანკი აფასებს დეფოლტის მოვლენების დადგომის შესაძლებლობას 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის ვადაში - 12 თვის განმავლობაში. მეორე და მესამე სტადიებისა და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ყველა აქტივს, რომლებზეც მოსალოდნელია საკრედიტო ზარალი. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, კლიენტის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურისა და კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ჯგუფი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ჯგუფის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაჰენტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი ინსტიტუტების, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ჯგუფის რისკის მართვის განყოფილება ანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებული გარე რეიტინგები. ჯგუფის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც ამორტიზებული ღირებულებით არის შეფასებული, წარმოდგენილია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ გამოშვებული სახაზინო თამასუქებით და სადეპოზიტო სერტიფიკატებით, ამიტომ ამ ინსტრუმენტების დეფოლტის ალბათობების შეფასება ქვეყნის საკრედიტო რეიტინგის საფუძველზე ხდება.

კორპორატიული სესხები

კორპორატიული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, კლიენტის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებითაც ფასდება კლიენტის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია კლიენტებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, მშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სემენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

ჯგუფის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივები

ჯგუფი ქვემოთ მოყვანილ ფაქტორებზე დაყრდნობით ან კოლექტიურად, ან ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

აქტივების კლასები, რომლებისთვისაც ჯგუფი ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს:

- ▶ ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის 1%-ზე მეტი ყველა დავალიანება (ზღვარი 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 427 ლარი და 433 ლარი, შესაბამისად)
- ▶ დავალიანებები, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული, როდესაც ჩამოიწერა თავდაპირველი სესხი და რესტრუქტურისაციის შედეგად მოხდა ახალი სესხის აღიარება.

ყველა დანარჩენი კლასის აქტივები, სადაც ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის კოლექტიურად ყველა დანარჩენი აქტივების კლასებისთვის, გარდა იმ აქტივებისა, რომლებისაც ინდივიდუალურად აფასებს.

ჯგუფი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის საოპერაციო სემენტის მიხედვით.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში ბანკი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსის ცვლილება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელი შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სებ-ის, საქსტატის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, World and Regional Economic Outlooks-ების, S&P Global Ratings-ის და სხვ. მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ჯგუფის რისკის მართვის განყოფილების ექსპერტები განსაზღვრავენ სხვადასხვა სცენარისთვის მისანიჭებელ წონებს. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი		2020	2021	2022	მომდევნო წლები
	მინიჭებული ალბათობები, %					
მშპ-ის ზრდა, %						
	ოპტიმისტური	25%	5.5%	6.0%	5.0%	5.0%
	საბაზო	50%	4.5%	5.0%	5.0%	5.0%
	პესიმისტური	25%	2.5%	3.5%	4.5%	4.5%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსი						
	ოპტიმისტური	25%	2.72	2.59	2.59	2.59
	საბაზო	50%	2.87	2.87	2.87	2.87
	პესიმისტური	25%	3.15	3.31	3.48	3.58
ინფლაციის ტემპი, %						
	ოპტიმისტური	25%	4.5%	3.5%	3.0%	3.0%
	საბაზო	50%	4.5%	2.5%	3.0%	3.0%
	პესიმისტური	25%	7.0%	5.0%	3.0%	3.0%

პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება ეკონომიკურ მაჩვენებლებსა და დეფოლტის და ზარალის კოეფიციენტებს შორის სესხის პორტფელზე შემუშავდა ბოლო ხუთი წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. ჯგუფის მაკროეკონომიკური მოდელის მიხედვით, არ არსებობს მნიშვნელოვანი დამოკიდებულება მაკროეკონომიკურ ცვლადებსა და სესხის პორტფელის ხარისხს შორის.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ცხრილში ასახულია შემდგომ ცხრილებში გამოყენებული შიდა რეიტინგები:

	შიდა რეიტინგი სებ-ის კლასიფიკაცია	
მაღალი შეფასება	1	სტანდარტული
	2	
	3	
სტანდარტული შეფასება	4	სტანდარტული
სტანდარტულზე დაბალი რეიტინგი	5	საყურადღებო
გაუფასურებული	6	სტანდარტულზე დაბალი, საეჭვო, ზარალი

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

<i>31 დეკემბერი, 2019 წ.</i>	<i>შენიშვნა</i>		<i>მალალი შეფასება</i>	<i>სტანდარ- ტული შეფასება</i>	<i>სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება</i>	<i>გაუფასუ- რებული</i>	<i>ჯამი</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	პირველი სტადია	121,649	8,984	–	–	130,633
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	6	პირველი სტადია	168,905	–	–	–	168,905
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7						
- კორპორატიული სესხები		პირველი სტადია	295,698	161,210	60,910	–	517,818
		მეორე სტადია	230	13,368	31,773	–	45,371
		მესამე სტადია	–	–	809	199,086	199,895
		შექმნისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	–	–	–	85,844	85,844
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		პირველი სტადია	24,121	119	1,056	–	25,296
		მეორე სტადია	–	–	691	–	691
		მესამე სტადია	–	–	–	4,414	4,414
სავალო ფასიანი ქაღალდები	8						
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		პირველი სტადია	25,036	17,433	–	–	42,469
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	პირველი სტადია	21,185	8,138	1,413	–	30,736
		მეორე სტადია	–	–	244	–	244
		მესამე სტადია	–	–	–	188	188
ფინანსური გარანტიები	18	პირველი სტადია	15,185	5,055	5,030	–	25,270
		მეორე სტადია	239	–	–	–	239
		მესამე სტადია	–	–	–	2,130	2,130
ჯამი			672,248	214,307	101,926	291,662	1,280,143

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

<i>31 დეკემბერი, 2018 წ.</i>	<i>შენიშვნა</i>		<i>მალალი შეფასება</i>	<i>სტანდარ- ტული შეფასება</i>	<i>სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება</i>	<i>გაუფასუ- რებული</i>	<i>ჯამი</i>
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	პირველი სტადია	99,312	6,997	–	–	106,309
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	6	პირველი სტადია	150,535	–	–	–	150,535
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7						
- კორპორატიული სესხები		პირველი სტადია	255,407	85,129	36,453	30,602	407,591
		მეორე სტადია	–	15,700	32,293	52,178	100,171
		მესამე სტადია	–	–	17,776	254,466	272,242
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		პირველი სტადია	35,607	–	218	–	35,825
		მეორე სტადია	–	–	1,542	–	1,542
		მესამე სტადია	–	–	7	4,517	4,524
სავალო ფასიანი ქაღალდები	8						
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		პირველი სტადია	19,295	–	–	–	19,295
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	პირველი სტადია	38,631	2,105	1,675	–	42,411
		მეორე სტადია	–	768	178	–	946
		მესამე სტადია	–	–	–	5,099	5,099
აკრედიტივები	18	პირველი სტადია	7,203	660	–	–	7,863
ფინანსური გარანტიები	18	პირველი სტადია	33,991	7,297	5,889	–	47,177
		მეორე სტადია	–	–	2,047	–	2,047
		მესამე სტადია	–	–	–	2,992	2,992
ჯამი			639,981	118,656	98,078	349,854	1,206,569

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2019				2018			
	საქართველო	ეთო	სხვა არა-ეთო	ჯამი	საქართველო	ეთო	სხვა არა-ეთო	ჯამი
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	140,641	2,636	4,321	147,598	115,539	5,796	3,200	124,535
მოთხოვნები								
საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	164,707	1,177	3,021	168,905	144,367	6,168	-	150,535
კლიენტებზე								
გაცემული სესხები	873,482	1,887	3,960	879,329	817,917	895	3,083	821,895
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	42,526	-	-	42,526	19,352	-	-	19,352
სხვა ფინანსური აქტივები	2,097	-	4,432	6,529	4,066	-	-	4,066
	1,223,453	5,700	15,734	1,244,887	1,101,241	12,859	6,283	1,120,383
ვალდებულებები								
ვალდებულებები								
საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	13	-	-	13	15,095	-	11	15,106
ვალდებულებები								
კლიენტების წინაშე	747,718	9,140	21,416	778,274	619,013	3,208	19,641	641,862
საიჯარო								
ვალდებულებები	5,680	-	-	5,680	-	-	-	-
სხვა ფინანსური								
ვალდებულებები	2,281	-	3,413	5,694	3,307	-	-	3,307
სუბორდინირებული								
ვალი	206,500	-	-	206,500	190,595	-	-	190,595
	962,192	9,140	24,829	996,161	828,010	3,208	19,652	850,870
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)	261,261	(3,440)	(9,095)	248,726	273,231	9,651	(13,369)	269,513

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა.

ლიკვიდურობის რისკებს ყოველთვის აკონტროლებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვადიანობის ანალიზის მეშვეობით და განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას მომდევნო ფინანსური პერიოდისთვის. არსებული ლიკვიდურობა იმართება ხაზინის განყოფილების მიერ, რომელიც გარიგებებს აწარმოებს ფულად ბაზრებზე არსებული ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად და ფულადი ნაკადების ოპტიმიზაციისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ჯგუფი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მოძრაობის შეფასებით, რაც აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის განუყოფელი ნაწილია. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტს ვადადამოსული სახსრების მინიმალურ წილზე, რომლის ანაზრებიდან გატანაც შესაძლებელია და ბანკთაშორისი და სხვა ნასესხები სახსრების მინიმალურ ოდენობაზე, რომლებიც ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ანაზრებიდან გატანების უზრუნველსაყოფად, მოთხოვნის გაუთვალისწინებელი დონის შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. სეზ-ის მიერ დადგენილი მინიმალური სავალდებულო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 2019 წელს 30%-ია (2018 წ.: 30%). 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეს კოეფიციენტები იყო:

	<i>2019, %</i>	<i>2018, %</i>
ლკ- საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (ლიკვიდური აქტივების საშუალო მოცულობა / ვალდებულებების საშუალო მოცულობა)	43.78%	41.96%

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ჯგუფი მოელოს, რომ მენაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

<i>2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>ჯამი</i>
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	13	-	-	-	13
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	280,175	234,532	274,046	4,400	793,153
საიჯარო ვალდებულებები სხვა ფინანსური ვალდებულებები	444	1,334	5,072	-	6,850
სუბორდინირებული ვალი	2,059	3,635	-	-	5,694
	2,485	7,498	39,851	263,881	313,715
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	285,176	246,999	318,969	268,281	1,119,425

<i>2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>ჯამი</i>
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	661	14,798	-	-	15,459
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	386,127	239,754	27,849	892	654,622
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	655	2,652	-	-	3,307
სუბორდინირებული ვალი	2,245	6,861	36,448	232,860	278,414
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	389,688	264,065	64,297	233,752	951,802

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება.

	<i>შენიშვნა</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>ჯამი</i>
2019	18	40,733	6,551	12,788	85	60,157
2018	18	63,874	29,229	17,016	85	110,204

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და წილობრივი ფასიანი ქაღალდების ფასები.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ჯგუფს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ჯგუფს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი მოძრაობის ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

<i>ვალუტა</i>	<i>სავალუტო კურსის ცვლილება, 2019 წ.</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2019</i>	<i>სავალუტო კურსის ცვლილება, 2018 წ.</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2018</i>
აშშ დოლარი	20%/(20%)	10,386/(10,386)	20%/(20%)	7,352/(7,352)
ევრო	20%/(20%)	1,380/(1,380)	20%/(20%)	818/(818)

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

წინსრებით დაფარვის რისკი

წინსრებით დაფარვის რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან.

ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ მოგებაზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ იქნება გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის შემცირება</i>
2019	8,449
2018	8,238

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ, ცვლადი განაკვეთის მქონე, არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2019</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>
ლარი	100/(100)	1,106/(1,106)
ევრო	100/(100)	117/(117)
აშშ დოლარი	100/(100)	170/(170)

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2018</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
ლარი	100/(100)	1,053/(1,053)
აშშ დოლარი	100/(100)	26/(26)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადაანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ბანკი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკოტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

<i>2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება:</i>			<i>ჯამი</i>
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	147,598	–	–	147,598
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	–	–	168,905	168,905
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	955,857	955,857
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით	16,500	27,949	–	44,449
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	57	57

<i>2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება:</i>			<i>ჯამი</i>
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	–	13	–	13
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	–	–	790,269	790,269
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	5,680	5,680
სუბორდინირებული ვალი	–	–	206,500	206,500

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

<i>2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება:</i>			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>ჯამი</i>
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	124,535	–	–	124,535
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	–	150,535	–	150,535
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	861,862	861,862
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით	–	19,295	–	19,295
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	57	57

<i>2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება:</i>			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>ჯამი</i>
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	–	15,106	–	15,106
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	–	–	646,966	646,966
სუბორდინირებული ვალი	–	–	190,595	190,595

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, 2019 და 2018 წლებში არ შეცვლილა.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით (გაგრძელება)

	აუღიარებელი			აუღიარებელი		
	საბალანსო ღირებულება 2019 წ.	სამართლიანი ღირებულება 2019 წ.	შემოსულობა/ (ზარალი) 2019 წ.	საბალანსო ღირებულება 2018 წ.	სამართლიანი ღირებულება 2018 წ.	შემოსულობა/ (ზარალი) 2018 წ.
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	147,598	147,598	–	124,535	124,535	–
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	168,905	168,905	–	150,535	150,535	–
კლიენტებზე გაცემული სესხები	879,329	955,857	76,528	821,895	861,862	39,967
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	42,526	44,506	1,980	19,352	19,352	–
სხვა ფინანსური აქტივები	6,529	6,529	–	4,066	4,066	–
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები						
საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	13	13	–	15,106	15,106	–
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	778,274	790,269	(11,995)	641,862	646,966	(5,104)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	5,694	5,694	–	3,307	3,307	–
საიჯარო ვალდებულებები	5,680	5,680	–	–	–	–
სუბორდინირებული ვალი	206,500	206,500	–	190,595	190,595	–
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			66,513			34,863

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და შემნახველ ანგარიშებს, რომელთაც არ გააჩნიათ რაიმე კონკრეტული ვადები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კლიენტებზე გაცემული სესხების, კლიენტთა ანაზრების, საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოთხოვნების და მათ წინაშე დავალიანების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

25. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. ჯგუფის სახელმწიკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 23-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

	2019			2018		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	ჯამი	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	ჯამი
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	147,598	–	147,598	124,535	–	124,535
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ კლიენტებზე გაცემული სესხები	164,707	4,198	168,905	146,692	3,843	150,535
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	401,536	477,793	879,329	353,058	468,837	821,895
ძირითადი საშუალებები	21,997	20,529	42,526	19,352	–	19,352
აქტივის გამოყენების უფლება	–	13,020	13,020	–	12,583	12,583
არამატერიალური აქტივები	–	5,436	5,436	–	–	–
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	–	4,395	4,395	–	5,222	5,222
მოგების გადასახადის აქტივები	–	333	333	–	–	–
სხვა აქტივები	2,311	–	2,311	7,225	–	7,225
ჯამი	12,014	61,020	73,034	8,177	63,970	72,147
ჯამი	750,163	586,724	1,336,887	659,039	554,455	1,213,494
ვალდებულებები						
საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	13	–	13	15,106	–	15,106
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	508,223	270,051	778,274	615,713	26,149	641,862
ანარიცხები	1,329	1,859	3,188	1,447	2,350	3,797
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	1,650	–	1,650	–	–	–
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	–	7,787	7,787	–	8,637	8,637
საიჯარო ვალდებულებები	1,286	4,394	5,680	–	–	–
სხვა ვალდებულებები	10,364	–	10,364	7,380	–	7,380
სუბორდინირებული ვალი	125	206,375	206,500	107	190,488	190,595
ჯამი	522,990	490,466	1,013,456	639,753	227,624	867,377
წმინდა	227,173	96,258	323,431	19,286	326,831	346,117

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2019			
	<i>მშობელი კომპანია</i>	<i>საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები</i>	<i>სხვა დაკავშირებული მხარეები</i>	<i>უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა</i>
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	8,183	-	62,793	546
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	(4)	-	(40)	(1)
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	-	-	-	-
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	-	(12)	(63,716)	(452)
მოთხოვნები დაზღვევიდან და გადაზღვევიდან	-	-	108	-
სხვა აქტივები	-	-	(178)	-
სუბორდინირებული ვალი	(20,092)	-	(186,408)	-
გაცემული გარანტიები	-	-	(2,649)	-
	2018			
	<i>მშობელი კომპანია</i>	<i>საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები</i>	<i>სხვა დაკავშირებული მხარეები</i>	<i>უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა</i>
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	-	-	67,950	753
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	-	-	(30)	(3)
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	(337)	(286)	(29,953)	(35)
მოთხოვნები დაზღვევიდან და გადაზღვევიდან	-	-	-	-
სხვა ვალდებულებები	-	-	(176)	-
სუბორდინირებული ვალი	(17,683)	-	(172,912)	-
გაცემული გარანტიები	-	-	(25,299)	-

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2019				2018			
	საერთო კონტროლს დაქვემდებ- დებული კომპანია	სხვა დაკავში- რებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა- ნელობა	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებ- დებული კომპანია	სხვა დაკავში- რებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა- ნელობა	მშობელი კომპანია
საპროცენტო შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან	376	-	6,483	46	710	-	5,201	94
კლიენტების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	-	-	(376)	(6)	-	-	(1,322)	(11)
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	(2,122)	-	(9,834)	-	(2,068)	-	(9,095)	-
ქვემოქმედება და სპონსორობა	-	-	(3,585)	-	-	-	(2,502)	-
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით მოზიდული მთლიანი პრემია	-	-	(1,145)	-	-	-	-	-
სადაზღვევო მოთხოვნები და ზარალის რეგულირების ხარჯები	-	-	(261)	-	-	-	-	-
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	3	-	280	2	-	-	-	-
სხვა შემოსავალი	-	-	15	-	-	-	-	-
სხვა ხარჯები	(2)	-	(234)	-	-	-	-	-

ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2019	2018
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	1,556	1,043

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა წარმოდგენილი იყო 10 წევრით და შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და ჯგუფის სხვა აღმასრულებელი პირებისგან.

*(ათას ლარში)***27. კაპიტალის ადეკვატურობა**

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის მაქსიმალური ღირებულების შექმნის უზრუნველსაყოფად.

ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან კორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან გარდა მიმდინარე წლის მოგების/ზარალი, მინუს ბანკის სააქციო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი მეორადი კაპიტალია, სადაც შედის მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი, საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი სესხი.

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. 2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნით, ბანკი ვალდებულია, შეინარჩუნოს საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 20.16%, 11.64% და 9.35%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2018 წლის დეკემბერი: საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 20.18%, 11.53% და 9.27%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით)).

(ათას ლარში)

27. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ბანკის მიერ სებ-ის სააღრიცხვო წესების და კაპიტალის ადეკვატურობის ნორმების მიხედვით მომზადებულ ანგარიშებზე დაყრდნობით ასეთი იყო:

	<i>31 დეკემბერი, 2019 წ.</i>	<i>31 დეკემბერი, 2018 წ.</i>
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	199,035	220,764
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	20,074	–
პირველადი კაპიტალი	219,109	220,764
კონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	196,724	202,351
მიზნობრივი ფონდები	600	600
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების ზოგადი რეზერვი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-მდე)	10,783	8,942
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	427,216	432,657
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,439,273	1,381,509
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.83%	15.98%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	15.22%	15.98%
სულ საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	29.68%	31.32%

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში, ბანკი სრულად აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

28. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ახალი კორონავირუსი („COVID-19“) პანდემიად გამოაცხადა. ჯერჯერობით გაურკვეველია, რამდენად შეაფერხებს ეს პანდემია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებას და რა გავლენას იქონიებს საქართველოს ეკონომიკაზე. COVID-19-ით ინფიცირების პირველი შემთხვევა დაავადებათა კონტროლის ეროვნულმა ცენტრმა (NCDC) 2020 წლის თებერვალში დაადასტურა. COVID-19-ის გავრცელების შესაჩერებლად საქართველოს მთავრობამ მთელი რიგი ზომები მიიღო, რამაც სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია. ჯგუფი აკვირდება კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელების გავლენას თავის საქმიანობაზე, მომხმარებლებზე და თანამშრომლებზე და ასრულებს საქართველოს მთავრობის მიერ გაცემულ ოფიციალურ რეკომენდაციებს, რათა უზრუნველყოს თავისი თანამშრომლების უსაფრთხოება და თავისი საქმიანობის უწყვეტობა.

2020 წლის გაზაფხულის განმავლობაში ლარი მნიშვნელოვნად გაუფასურდა აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებით, რის შედეგადაც გაიზარდა ჯგუფის არაჰეჯირებული მსესხებლების სავალუტო საკრედიტო რისკი. COVID-19-ით გამოწვეულ პანდემიაზე რეაგირებისთვის სებ-მა გარკვეული ზომები მიიღო, რაც აისახა ჯგუფის ფინანსურ მაჩვენებლებზე, კერძოდ:

- ▶ შერბილდა კომერციული ბანკებისთვის სავალდებულო კაპიტალის მოთხოვნები, მათ შორის გარკვეული მოთხოვნები კაპიტალის ადეკვატურობასთან და ლიკვიდურობის კოეფიციენტებთან დაკავშირებით
- ▶ განახლდა მისი მაკროეკონომიკური საპროგნოზო სცენარები, რომელთა მიხედვითაც ყველა მაკროეკონომიკური ცვლადი გაუარესდა 2019 წლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლებში გამოყენებულ პროგნოზებთან შედარებით.
- ▶ თითოეული ბანკისთვის ინდივიდუალურად დაწესდა საერთო რეზერვები შესაძლო საკრედიტო ზარალისთვის;

(ათას ლარში)

28. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები (გაგრძელება)

COVID-19-ის შემდგომი გავრცელება საქართველოსა და მთელ მსოფლიოში, სავარაუდოდ, უარყოფითად აისახება ეკონომიკაზე, თუმცა ჯერ ნაადრევია ჯგუფის საქმიანობაზე მისი შესაძლო გავლენის სრულად გააზრება. ჯგუფი კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელებას ბალანსის შედგენის თარიღის შემდეგ დამდგარ, არაკორექტირებად, მოვლენად მიიჩნევს.

2020 წლის 24 აპრილს ჯგუფმა შეცვალა სუბორდინირებული სესხების შეთანხმება ფინსერვისი XXI-თან, ინტერკონსალტინგი პლუსთან და ჯორჯიან ჰოლდინგთან, რომლის მიხედვითაც ამ სესხების საპროცენტო განაკვეთი გაიზარდა 5.5%-მდე 4.5%-დან და აქციებად კონვერტირების პირობა ამოღებული იქნა სასესხო ხელშეკრულებებიდან. სუბორდინირებული სესხები, ხელშეკრულებებში შეტანილი ცვლილებების მიუხედავად, აკმაყოფილებენ შესაბამის კრიტერიუმებს და მონაწილეობას იღებენ მეორადი საზედამხედველო კაპიტალის გაანგარიშებაში.